

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112230217
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3112230217.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Marty Trnavskej a sudkýň JUDr. Aleny Záhumenskej a JUDr. Gabriely Janákovovej v spore žalobcov 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C., D. E. XXX/X, 2/ F. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom v G., H. E. XXXX/XXX, 3/ F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C., D. E. XXX/X, všetci žalobcovia zastúpení JUDr. Jánom Legerským, advokátom so sídlom v Trenčíne, Nám. sv. Anny 15/25, proti žalovanej I. J. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C., L. XXXX/XX, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Jozef Kováčik, s.r.o., IČO: 47 251 913, so sídlom v Trenčíne, Horný Šianec 3137, o určenie vlastníckeho práva a o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 4. novembra 2022 č. k. 27C/439/2012-496 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti v rozsahu výroku I. p
o t v r d z u j e .

Rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu výroku III. o náhrade trov konania m e n í tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom zo dňa 4. novembra 2022 č. k. 27C/439/2012-496 súd prvej inštancie určil, že nehnuteľnosti zapísané u Okresného úradu Trenčín, katastrálny odbor, v katastri nehnuteľností, na liste vlastníctva č. XXXX, pre katastrálne územie C., obec C., okres C., ako parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape parc. č. 1531/15 – zastavané plochy a nádvoria vo výmere 2086 m², ako Stavby – bytový dom súpisné číslo XXXX na parc. č. 1531/15 a ako Byty a nebytové priestory, a to byt č. XX na 2. poschodí vo vchode č. XX, bytového domu súp. č. XXXX, na parc. 1531/15 v 1/1 vrátane prislúchajúceho spoluvlastníckeho podielu 61/5198 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súp.č. XXXX, na parc. č. 1531/15 a na pozemku parc. č. 1531/15, patria do dedičstva po poručiteľovi F. B., nar. XX.XX.XXXX a zomretom XX.XX.XXXX, naposledy bytom v C., D. E. XXX/X, ktorý bol v čase smrti vlastníkom týchto nehnuteľností, a žalobu vo zvyšnej časti zamietol. Žalobcom 1/ - 3/ priznal spoločne a nerozdielne proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie mal preukázaný naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohom, nakoľko sú v súčasnosti zapísané na liste vlastníctva v prospech žalovanej ako vlastníčky, k čomu podľa žalobcov došlo na základe neplatného právneho úkonu - kúpnej zmluvy zo dňa 19.10.2012, ktorú mal poručiteľ uzavrieť so žalovanou ako kupujúcou 3 dni pred svojou smrťou. Dôvodom neplatnosti bola podľa žalobcov neexistencia vôle poručiteľa scudzit' predmetné nehnuteľnosti, keďže v tom čase nemal adekvátnu rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť. V odôvodnení súd prvej inštancie skonštatoval, že v konaní boli vypracované celkom tri znalecké posudky - prvý znalecký posudok bol vypracovaný súdom ustanoveným znalcom J. M. K. a vyznel v prospech žalobcov.

Námietky žalovanej voči tomuto posudku vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodné, pretože znalec presne uviedol, z akej dokumentácie vychádzal, že svedecké výpovede nemali rozhodujúci vplyv na výsledok posúdenia, a že bolo potrebné skúmať všetku zdravotnú dokumentáciu, teda pred a aj po rozhodujúcom dátume, nezistil, že by znalecký posudok neobsahoval niektoré podstatné náležitosti v zmysle zákona o znalcoch, prípadne vnútorné rozpory tvrdení alebo ich nelogickosť. Doplnil, že záver J. K. bol potvrdený aj súkromným znaleckým posudkom predloženým žalobcami vypracovaný N. O. P. Q., M., z ktorého vyplýva, že u poručiťľa bol rozvinutý príznakový komplex Organického amnestického syndrómu, tzv. organický psychosyndróm v staršej klasifikácii a zároveň psychopatologický obraz akútneho stavu zmätenosti, s poruchou pozornosti, poruchami správania, preto poručiťľ z hľadiska súdno-psychiatrického nebol spôsobilý právneho úkonu, akým bolo uzavretie kúpnej zmluvy. Súd prvej inštancie nezistil opodstatnenosť námietok žalovanej o nepreskúmateľnosti tohto posudku. Žalovanou preložený dôkaz - posudok R. J. S., D. označil súd prvej inštancie ako listinu, ktorá sa diskvalifikovala ako znalecký posudok, pretože nespĺňa náležitosti znaleckého posudku, jej autor nie je znalcom zapísaným na území SR, ako aj vágnosťou a všeobecnou formuláciou tvrdení v ňom obsiahnutých. Súd prvej inštancie tak dospel k jednoznačnému záveru o nespôsobilosti posudzovanej osoby podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že výsluchy svedkov v otázke existencie duševnej poruchy nepovažuje za smerodajné, ale iba ako vedľajší dôkazný prostriedok. Skutočnosť, že poručiťľ mal vykonávať ako antenár ešte krátko pred smrťou výškové práce na strechách domov v horúcom slnečnom počasí, vyhodnotil ako nepreukázané tvrdenie žalovanej z počutia. K poukazu žalovanej na výpoveď svedkyne F. T., notárky, ktorá úradne overovala podpis poručiťľa na kúpnej zmluve, súd prvej inštancie uviedol, že zistil rozpory písomného vyjadrenia notárky z roku 2015, v ktorom vyhlásila, že si nepamätá skutočností, a jej výpovede na pojednávaní dňa 16.01.2016, keď uviedla, že poručiťľ bol v čase podpisu zmluvy v poriadku a komunikoval s ňou o bežných veciach, zároveň súd prvej inštancie podotkol, že svedkyňa bola v kontakte s poručiťľom len niekoľko minút na rozdiel od lekárov zachytávajújúcich jeho zdravotný stav počas hospitalizácie, a že v podstate všetci svedkovia, ktorí boli v kontakte s poručiťľom počas jeho hospitalizácie a poznali ho z doby pred ňou, deklarovali, že v rozhodujúcom období vnímali u poručiťľa zníženie jeho rozpoznávacích schopností, resp. náznaky duševnej choroby. Uviedol, že v takomto konaní bolo potrebné vypracovanie znaleckých posudkov post mortem s tým, že takéto posudky sú vždy založené na skúmaní a posudzovaní zdravotnej dokumentácie vyhotovenej za života poručiťľa. Preto podanej žalobe vyhovel a určil, že sporný byt patrí do dedičstva po poručiťľovi. Vo zvyšnej časti, ktorou sa žalobcovia domáhali negatívneho určenia, že žalovaná nie je vlastníčkou sporného bytu, žalobu zamietol vzhľadom na nedostatok naliehavého právneho záujmu. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobcom priznal spoločne a nerozdielne nárok na plnú náhradu trov konania voči žalovanej s odôvodnením, že žalobcovia dosiahli v spore to, čo dosiahnuť chceli, a síce určenia, že sporný byt patrí do dedičstva po poručiťľovi. Uviedol, že neúspešní síce boli tiež, ale iba v zamietnutej časti, ktorá je pre dosiahnutie sledovaného cieľa nadbytočná. Záverom však ustálil, že žalobcovia boli úspešní voči žalovanej v zásade celkom, keď zamietnutá časť bola skutočne len nepatrná oproti tej, v ktorej boli úspešní, preto s použitím základných princípov čl. 4 ods. 2 C.s.p. aplikoval na rozhodnutie „princíp racionálneho zákonodarca“ a o náhrade trov rozhodol podľa fiktívnej normy, že hoci má strana v konaní neúspech v zanedbateľnej časti, prizná jej plnú náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov I. a III. podala žalovaná včas odvolanie. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a žalobu zamietol a priznal jej plnú náhradu trov konania, alternatívne ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietala voči spôsobu zisťovania a zistenému skutkovému stavu a jeho právnomu posúdeniu. V predmetnom konaní sú podľa nej nepochybne preukazované také skutkové okolnosti, ktoré zásadne spochybňujú záver o jednoznačnej nespôsobilosti F. B. na právne úkony. Poukazovala na lekárske správy počas hospitalizácie poručiťľa vo U. C., a uviedla, že žiadni ošetrojúci lekári počas jeho hospitalizácie minimálne do rozhodného času dňa 19.10.2012 cca 10-tej hodiny nezistili u neho prejavy či subjektívne alebo objektívne svedčiacie o strate jeho prítomnosti. Poukazovala na sesterský zdravotný záznam vypracovaný pri prijímaní poručiťľa na hospitalizáciu do nemocnice. Do pozornosti dala interné vyšetrenie dňa 19.10.2012 o 9:54 hod. vykonané J. V. s tým, že po tomto vyšetrení pred notárkou F. W. T. v nemocnici vykonal poručiťľ právny úkon overenia podpisu na kúpnej zmluve. Namietala správnosť posudkov znalca J. K. a znaleckej organizácie N. O. M.. Posudok J. K. označila za neobjektívny, nie nestranný, nespôsobilý byť použitý ako dôkaz v súdnom konaní a nepreskúmateľný. Znalec podľa nej nesprávne a tendenčne v prospech žalobcov hodnotil v spise sa nachádzajúce dôkazy, selektívne, neúplne, tendenčne hodnotil obsah zdravotnej dokumentácie. Rovnako hodnotila aj posudok N. O. M. a to tak, že tento posudok považuje za nepoužiteľný v súdnom

konaní aj preto, že bol predložený zjavne oneskorene. Hodnotenie znaleckého posudku J. S., D. súdom prvej inštancie namietala ako nesprávne. Znalec J. S. vypracoval podľa nej zrozumiteľný posudok. Pokiaľ znalec J. S. považuje záznamy nachádzajúce sa v zdravotnej dokumentácii zomretého za nedostatočné k vyvodu jednoznačného záveru tak, ako to urobil znalec J. K., je jednoznačne konkrétny a nie vágny. Súd prvej inštancie mal podľa nej nariadiť preskúmanie posudkov iným znalcom. Spochybnenie výpovede notárky tvrdením, že jej výpoveď je v rozpore s jej písomným vyjadrením, nie je v súlade s obsahom spisu. Je podľa nej úplne bežné, keď vypočúvané osoby sú pri výsluchoch presnejšie než pri písomných prejavoch. Jej výpoveď nie je nelogická a najmä neodporuje iným dôkazom a zapadá do skutkového priebehu deja. Namietala, že súd nemal brať do úvahy výpovede svedkov žalobcov, ktorí boli na výpovede vopred pripravení, dohovorení. Namietala aj výrok o náhrade trov konania s tým, že aj za predpokladu úspechu žalobcov vo výroku o určení, že byť patrí do dedičstva, boli žalobcovia neúspešní v druhom samostatnom výroku, takže pomer ich úspechu a neúspechu je rovnaký, a preto im náhrada trov konania priznaná nemôže byť.

3. K odvolaniu sa vyjadrili žalobcovia 1/ - 3/. Navrhli rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdiť. Uviedli, že ku všetkým námietkam žalovanej proti obsahu a záverom znaleckých posudkov sa znalci, ktorí posudky podali, podrobne vyjadrili a zo strany N. O., P. Q., M. bolo v doplnku k znaleckému posudku zaujaté odborné stanovisko aj k znaleckému posudku R. J. I. S., D.. Závery znaleckých posudkov J. M. K. a N. O., P. Q., M. sú založené na podrobnom preskúmaní celého obsahu zdravotnej dokumentácie posudzovanej osoby. Podľa žalobcov žalovaná nenáležite v podanom odvolaní vytrháva z kontextu niektoré časti lekárskeho správ z vyšetrení F. B. a z týchto sama vyvodzuje závery o nesprávnosti uvedených znaleckých posudkov, čím len vyjadruje svoju nespokojnosť so závermi týchto znaleckých posudkov a svoje tvrdenia o ich nesprávnosti a dokonca neodbornosti zakladá len na akomsi jej vnútornom presvedčení, že vyjadrenia niektorých svedkov vrátane notárky by mali mať väčšiu výpovednú hodnotu ako odborné závery znalcov. Podľa žalobcov ide o celkom nenáležitú a až absurdnú tvrdenia žalovanej, s ktorými sa už súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku riadne a dostatočne vypořiadal a poukázal na ich nesprávnosť a neprijateľnosť. Pokiaľ ide o námietky žalovanej proti správnosti rozhodnutia o náhrade trov konania, tak ani tieto nie sú podľa žalobcov správne. Uviedli, že vykonali zmenu žaloby jednak z dôvodu zmeny procesnej úpravy (v časti pozitívneho určovacieho nároku) a jednak z dôvodu poukazu súdu na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. I. ÚS 151/2016 (v časti negatívneho určovacieho nároku). Odvolanie proti zamietajúcej časti rozsudku vo veci samej nepodali, pretože sa s ním stotožnili. Na takýto záver súdu prvej inštancie vo veci samej potom plne nadväzuje aj záver o náhrade trov konania, pri ktorom zamietnutie žaloby vo zvyšnej časti negatívneho určovacieho nároku ako nadbytočného nemožno vôbec považovať za neúspech žalobcov a úspech žalovanej. Opačné tvrdenia žalovanej v podanom odvolaní bez bližšieho odôvodnenia a vysvetlenia nemôžu byť preto tiež vôbec opodstatnené.

4. K vyjadreniu žalobcov sa žalovaná vyjadrila a uviedla, že z vyjadrenia žalobcov nevyplývajú žiadne nové skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné osobitne reagovať. Opätovne zdôrazňovala skutočnosti zistené z výpovede notárky s tým, že toto svedectvo má v danej veci vždy nezastupiteľnú dôkaznú hodnotu. Poukázala, že výpoveď svedkyne notárky, čo sa týka hodnotenia stavu osoby a správania sa F. B. tak, ako ju ona v danej chvíli vnímala, plne korešponduje s lekárskeho správami tak J. V., J. D., ako aj sesterským záznamom pri jeho prijímaní na hospitalizáciu, preto nie je daný žiadny dôvod tento dôkaz nebrať do úvahy. Vytkla, že znalec J. K. ani znalci organizácie N. O. rozumne, resp. vôbec nevysvetlili, prečo tieto lekárske záznamy svedčiace o spôsobilosti F. B. uzavrieť právny úkon odignorovali. K výroku o náhrade trov konania uviedla, že bolo vecou žalobcov, ako sformulujú žalobný návrh, že žalobcovia si museli byť vedomí, že jeden z výrokov je nadbytočný. Poukázala, že na nadbytočnosť a neoprávnenosť uplatňovaného nároku na určenie neexistencie vlastníckeho práva upozornila ihneď po doručení úpravy žaloby, no napriek tomu žalobcovia na tomto výroku zotrvali. Dôvod úpravy žaloby nemá pre rozhodnutie o trovách žiadny význam.

5. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu napadnutej veci samej je potrebné podľa 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

6. Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo i právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 2 C.s.p. na ne v plnom rozsahu poukazuje.

7. Vychádzajúc z judikátu publikovaného v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod č. R 60/2007 by pre vyhovieť žalobe v časti určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po právnom predchodcovi žalobcov 1/ - 3/, postačovala už samotná žalobcami v žalobe zvýrazňovaná a aj zistená skutočnosť, že rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva žalovanej do katastra nehnuteľností nenadobudlo právoplatnosť za života prevodcu (právny predchodca žalobcov 1/ - 3/ nežil už ku dňu podania návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na príslušnom štátnom orgáne) .

8. Vychádzajúc však z judikátu publikovaného v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod č. R 59/2007, podľa ktorého účinky vkladu podľa § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka spočívajú v nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, t. j. vo vecnoprávných následkoch, a nie v obligačnoprávných následkoch (v účinnosti) zmluvy, ktoré nastali platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy (§ 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a že viazanosť účastníkov ich prejavmi vôle, smerujúcimi k prevodu vlastníckeho práva, sa vzťahuje aj na dedičov zomrelého účastníka, sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku správne zaoberal i žalobcami spochybnenou skutočnosťou, či došlo k platnému uzavretiu kúpnej zmluvy právnym predchodcom žalobcov 1/ - 3/ ako predávajúcim so žalovanou ako kupujúcou z dôvodu žalobcami tvrdenej nespôsobilosti prevodcu - ich právneho predchodcu na takýto právny úkon pre duševnú poruchu, ktorou trpel v čase uzavretia zmluvy.

9. Zistiť, či posudzovaná osoba v rozhodnom období trpela duševnou poruchou, a či táto duševná choroba mala vplyv na jej rozpoznávacíe či ovládacie schopnosti pri vymedzenom konaní, môže len osoba s potrebnými odbornými znalosťami z oblasti medicíny. Úsudok o danej otázke je výsledkom špecializovanej odbornej činnosti v zmysle zákona 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch v znení neskorších predpisov.

10. Na vyriešenie danej otázky boli v konaní podané viaceré posudky - posudok súdom ustanoveného znalca J. M. K. zo dňa 31.08.2019, žalobcami predložený súkromný posudok N. O. P. Q., M. zo dňa 19.03.2019, (o ktorého datovaní nie sú dôvodné pochybnosti, pochybnosti o dátume jeho vyhotovenia vyslovuje žalovaná v odvolaní bez bližšieho zdôvodnenia svojho názoru, že sa mal posudok LEGE ARTIS vyjadrovať k posudku J. K.) spolu s doplnkom zo dňa 13.05.2021 a žalovanou predložené odborné vyjadrenie R. J. I. S., D. zo dňa 13.04.2020. Odvolací súd nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, ktorý vyjadrenie J. I. S., D. označil za listinu a hodnotil ako listinný dôkaz. Vyjadrenie J. I. S., D. predložené žalovanou odvolací súd hodnotí ako odborné vyjadrenie, keďže jeho podávateľ je odborným lekárom G. K. X.N. X. H. H. G., je teda odborne spôsobilou osobou podávajúcou vyjadrenia na úrovni vedeckých poznatkov, avšak odvolací súd súhlasí so súdom prvej inštancie, že nejde o znalecký posudok vzhľadom na skutočnosť, že jeho podávateľ nie je zapísaný do zoznamu znalcov vedeného Ministerstvom spravodlivosti SR, a ani nezložil pred súdom prvej inštancie sľub podľa zákona č. 382/2004 Z. z. Uvedené kvalifikovanie označených dôkazov však nemá rozhodný právny význam, pretože v procesnom práve platí, že žiaden z dôkazných prostriedkov nemá zákonom predpísanú vyššiu alebo nižšiu dôkaznú silu. Neexistuje žiadna hierarchia dôkazov. Súd hodnotí znalecký posudok ako jeden z dôkazov na základe zásady voľného hodnotenia dôkazov, a to samostatne a aj vo vzájomnej súvislosti s inými dôkazmi.

11. Žalovaná predložila odborné vyjadrenie R. J. I. S., D. za účelom spochybnenia správnosti záverov znaleckého posudku J. M. K. o zistenej duševnej poruche právneho predchodcu žalobcov, ktorá by ho robila neschopným na uzavretie kúpnej zmluvy. Tento záver spochybňoval J. S. poukazom na nedostatok medicínskych prípadne podobných relevantných a robustných nespochybniteľných dát, ktoré by ho (poručiteľa) s absolútnou istotou diskriminovali od možnosti činiť právny úkon. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď následne tieto spochybnenia odstraňoval vyžiadáním si vyjadrenia znalca J. K. prípisom zo dňa 27.05.2021, na čo znalec reagoval. Zároveň odpovede na vznesené námietky J. S. k posudku J. K. obsahuje doplnok posudku znaleckej organizácie N. O. P. Q., M. zo dňa 13.05.2021, ktorá dospela k rovnakému záveru ako znalec J. K., v ktorom znalci znaleckej organizácie vo vzťahu k tejto

námietke J. I. S., D. k posudku znalca J. K. naopak skonštatovali, že dostupná zdravotná dokumentácia poručiťa poskytuje dostatok údajov, a poukazovali na zo zdravotnej dokumentácie (prijímacej správy z neurologického oddelenia U. C. zo dňa 16.10.2012) zistenú skutočnosť, že sám poručiťel udal, že dôvodom toho, že vyhľadal lekársku pomoc, boli najmä psychické symptómy, a to poruchy pamäti, ako aj bolesti hlavy. Rovnaká skutočnosť (o charaktere zdravotných problémov poručiťa v podobe zmätenosti, dezorientácie, porúch pamäti a bolesti hlavy) vyplynula aj z výpovedí svedkov, dlhoročných priateľov a spolupracovníkov poručiťa, ktorí s ním boli v dennom kontakte pred hospitalizáciou i počas nej.

12. V danej veci teda dvaja znalci konštatovali duševnú poruchu poručiťa ku dňu uzavretia kúpnej zmluvy 19.10.2012 spôsobujúcou jeho neschopnosť rozpoznať následky svojho konania a toto konanie ovládať a špecifikovali, že dňa 19.10.2012 bol u poručiťa rozvinutý príznakový komplex organického amnestického syndrómu, tzv. organický psychosyndróm v staršej klasifikácii (teda v znení, ako uvádzal J. K.) a zároveň psychopatologický obraz akútneho stavu zmätenosti s poruchou pozornosti, poruchami správania. Znalecká organizácia N. O. P. Q., M. sa v doplnku posudku s námietkami žalovanej s odvolávaním sa na vyjadrenie J. I. S., D. k posudku J. K. vysporiadala, keď uviedla, že síce je pravdou, že doložená zdravotná dokumentácia je stručná, čo sa týka záznamov psychického stavu poručiťa (na ktorej skutočnosti zakladal J. I. S., D. svoj záver o nepreukázanej nespôsobilosti poručiťa v okamihu uzavretia kúpnej zmluvy), no aj z tých údajov, ktoré sú dostupné, je možné konštatovať rozvoj akútneho stavu zmätenosti (iné delírium F.05.8 podľa MKCH 10), pričom ide o závažnú psychotickú poruchu s dezorientáciou viacerých kvalít, poruchou pozornosti, poruchami správania, anozognoziou, zastretým vedomím t.j. zníženou jasnosťou uvedomovania si okolia, pričom bdelosť vedomia je zachovaná, a doplnil, že príznakový komplex bol potencovaný aj ďalšími faktormi ako podávaná liečba najmä kortikoidy. Znalecká organizácia v závere uviedla, že dostupná zdravotná dokumentácia nebohého poskytuje dostatok údajov, ktoré svedčia o tom, že v čase realizácie právneho úkonu teda dňa 19.10.2012 F. B. nebol spôsobilý k právnym úkonom. O správnosti a logickosti záverov znaleckých posudkov J. M. K. a N. O. P. Q., M. odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nepochybuje. Za tohto procesného stavu, keď pochybnosti vznesené žalovanou na základe ňou predloženého spochybňujúceho vyjadrenia odborníka boli odstránené doplňujúcim vyjadrením znalca J. K. (ktorý predložil do spisu scan zdravotnej dokumentácie, z ktorej vychádzal) a druhým znaleckým posudkom a najmä doplnkom znaleckého posudku vypracovaným N. O. P. Q., M., ktorý mal charakter revízneho znaleckého posudku vo vzťahu k skoršiemu posúdeniu zdravotného stavu poručiťa v odbornom vyjadrení J. S., a vzhľadom na zistenú komplexnosť posudkov, úplnosť odpovedí, vzťah k iným vo veci vykonaným dôkazom s tým, že oba posudky zodpovedajú kritériám správneho myslenia, dospel odvolací súd k zhodnému záveru ako súd prvej inštancie, že nebolo potrebné nariadiť ďalšie dokazovanie (napr. ďalšie kontrolné znalecké dokazovanie), ako sa domáhala žalovaná. Súd nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov vykoná, spočíva na súde. Nevykonanie navrhnutého dokazovania nie je zásahom do práva na spravodlivý proces (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/240/2019, 2Cdo/188/2020, 5Obdo/14/2020).

13. S námietkami žalovanej k znaleckým posudkom sa súd prvej inštancie vysporiadal, rovnako ako sa vysporiadal i s výpoveďou svedkyne notárky, ktorá osvedčovala podpis poručiťa na kúpnej zmluve. Žalovaná svoju obranu v odvolaní opierala o výpoveď notárky s komentárom, že ide o jediné nestrannú svedeckú výpoveď. S uvedeným záverom odvolací súd nesúhlasí. Rovnako ako v prípade žalovanou spochybňovaných svedeckých výpovedí priateľov poručiťa i v prípade výpovede notárky možno uvažovať o vplyve iných faktorov, pretože svedkyňa ako notárka nesie z titulu výkonu tejto činnosti (osvedčovanie pravosti podpisov) zákonnú zodpovednosť. Názor o zaujatosti alebo nezaujatosti svedkov vypočutých v konaní však nie je podstatný, pretože pre vyriešenie spornej otázky, či poručiťel v rozhodnom období trpel duševnou poruchou, a či táto duševná choroba mala vplyv na jeho rozpoznávaciu či ovládacie schopnosti pri uzavretí kúpnej zmluvy, boli rozhodné znalecké posudky z dôvodu, že, ako už odvolací súd uviedol, zistiť tieto skutočnosti môže len osoba s potrebnými odbornými znalosťami z oblasti medicíny. Zhodný záver oboch znaleckých posudkov, ktorý bol podporený aj skutočnosťami zistenými z výsluchu svedkov označených žalobcami, nebol úspešne spochybnený iným dôkazom.

14. Vysloviť neplatnosť právneho úkonu je možné len vtedy, ak je bezpečne zistené, že účastník právneho úkonu nedokázal posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť. Bezpečné zistenie nemusí vždy znamenať stopercentnú istotu (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.

novembra 2023 sp.zn. 1Cdo/263/2021). V danom prípade neschopnosť poručiť posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť bola zistená bezpečne dvoma na sebe nezávislými znaleckými posudkami (súkromným posudkom i posudkom súdom ustanoveného znalca), ktoré sú presvedčivé, pretože zodpovedajú ostatným výsledkom dokazovania (výpovediam svedkov, údajom zo zdravotnej dokumentácie najmä záznamy J. J. K. zo dňa 19.10.2012 o 9.30 pri rannej vizite a o 13.30 pri kontrole o dezorientovanom stave pacienta) i stavu lekárskej vedy, ich závery sú náležite odôvodnené, sú preskúmateľné, dostatočne doložené, relevantné v posudzovanej veci a zodpovedajú pravidlám logického uvažovania. Uzavretý právny úkon – kúpna zmluva je tak neplatný z dôvodu, že prevodca - právny predchodca žalobcov 1/ - 3/ konal v duševnej poruche, ktorá ho robila na tento úkon neschopným (§ 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Prevodca a ani jeho dedičia nie sú tak viazaní týmto prejavom vôle, uzavretá kúpna zmluva nevyvoláva žiadne právne následky. Na základe neplatnej kúpnej zmluvy nedošlo k prevodu vlastníckeho práva z poručiť na žalovanú, a preto poručiť bol ku dňu svojej smrti vlastníkom sporného bytu. Súd prvej inštancie rozhodol v rozsahu výroku I. správne.

15. Žalovanou uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti potvrdiť.

16. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vo veci samej tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

18. Odvolateľka podala odvolanie i voči výroku o náhrade trov konania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia otázky úspechu vo veci. Odvolací súd s jej námietkami súhlasí a preto rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu výroku o trovách konania podľa § 388 C.s.p. zmenil.

19. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku v ods. 10.22. odôvodnenia najskôr sám (správne) konštatoval, že žalobcovia boli „aj neúspešní“ (v časti žaloby, ktorou žiadali, aby súd určil, že žalovaná nie je vlastníčkou sporného bytu), no v ďalšej vete uviedol, že žalobcovia boli úspešní voči žalovanej „v zásade celkom“. Uvedené konštatovania sú protichodné a vyznievajú zmätočne a nekoherentne. Súd prvej inštancie sa pri právnom posúdení odvoláva na zrušený procesný predpis Občiansky súdny poriadok a jeho ustanovenie § 143 ods. 3, ktoré však nebolo prevzaté do súčasnej procesnoprávnej úpravy C.s.p. (na rozdiel od väčšiny ostatných ustanovení), k čomu mal zákonodarca svoje dôvody (vyžadované dôsledné uplatňovanie zásady zodpovednosti za úspech v spore). Navyiac (bez ohľadu na neexistenciu zákonnej úpravy) odvolací súd nesúhlasí ani s posúdením zamietnutej časti žaloby ako nepatrných častí. Šlo o žalobu, ktorá bola súdom prvej inštancie zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pretože takéto určení nebolo spôsobilé ovplyvniť postavenie žalobcov (viď ods. 10.21 odôvodnenia rozsudku). Zamietnutie žaloby z uvedeného dôvodu predstavuje vždy neúspech žalobcu. V danom spore boli teda tak, ako konštatoval súd prvej inštancie v úvode odôvodnenia svojho rozhodnutia o náhrade trov konania, žalobcovia úspešní a zároveň neúspešní, teda len čiastočne úspešní, a nie celkom. Preto malo byť správne na rozhodnutie o náhrade trov konania aplikované platné ustanovenie § 255 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Keďže pomer úspechu a neúspechu vo veci bol rovnaký, odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov konania právo. V tejto časti tak rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 C.s.p. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že žalobcovia i žalovaná boli v odvolacom konaní úspešní čiastočne (vo veci samej a v trovách konania), a preto odvolací súd v zmysle § 255 ods. 2 C.s.p. rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

21. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).